

Một Hướng Đi*

Truyện ngắn
ĐIỆP MỸ LINH

Thời gian gia đình còn kẹt lại Việt Nam, tuy tuổi đời còn non dại, Nga đã nhìn đời bằng tâm thức của một thiếu nữ trưởng thành. Trong khi đó, tại Hoa Kỳ, Phong được nuông chiều, cho nên, Phong rất vô tư. Thấy Nga không tỏ vẻ háo hức về tin chàng có xe mới, Phong hỏi lơ chuyện khác:

- Sáng nay ai đưa Nga đến trường?
- Ông xe “bus”.
- Từ nay có xe mới, anh sẽ đưa và đón em thường xuyên.
- Cảm ơn anh.
- Đi, đi với anh ra xem xe mới.
- Thôi, anh lấy xe vào đón Nga đi!
- OK, “sir”!

Nhìn theo dáng người dong dỏng cao của Phong, Nga thở dài, nghĩ đến Huân – người anh xa vắng của nàng. Hình ảnh Huân đang chờn vờn trong tâm tưởng của Nga thì chiếc xe thể thao màu đỏ dừng sát lề đường. Phong chồm ra, cười. Đối với một sinh viên vừa thoát khỏi “đáy địa ngục” của cộng sản Việt Nam (csVN) vào thời bao cấp – như Nga – thì chiếc xe này phải là một giấc mơ không tưởng! Thế mà Phong không hiểu tại sao Nga vẫn tỏ vẻ dửng dưng.

Xe ra khỏi khuôn viên trường đại học Houston. Phong hỏi:

- Ngân muốn ghé phố Tàu mua gì không?
- Anh ghé cho Nga mua ít Salompas.
- Nga bị gì mà phải dùng Salompas?
- Nga mua cho Ba. Hồi đó, Ba bị csVN nhốt tù “cải tạo”, phải phá rừng, kéo gỗ, làm rẫy. Sang đây, vừa làm việc cực nhọc vừa thương nhớ anh Huân, cho nên, lúc nào tinh thần và thể xác của Ba cũng hành hạ Ba!
- Chuyện của anh Huân quả là một chuyện ngoài sự tưởng tượng của anh. Có phải vì chuyện của anh Huân mà Ba của Nga trở nên quá nghiêm khắc hay không?
- Đối với Ba, thanh niên sống phải có định hướng. Đừng để những đam mê vật chất làm tàn úa tâm hồn.

Im lặng. Xe vào bãi đậu của tiệm thực phẩm Á Đông. Vừa mở cửa, Nga vội quay lại, bảo:

- Anh khỏi vào. Em trở ra ngay.
- Okay!

Vì hôm qua lái xe mới đi khoe với bạn, về khuya, bây giờ Phong cảm thấy mệt, buồn ngủ. Phong chỉ khép mắt được một chốc, Nga trở ra, gỡ cửa xe. Kéo “seat belt” xong, Nga khoe:

- Lâu lắm mới thấy lại trái xoài; Nga mua cho anh đó.

Nhìn trái xoài, Phong chu môi như muốn hôn trái xoài rồi nói.

- Anh có một câu chuyện rất vui về xoài. Khi anh khoảng 5, 6 tuổi, Mẹ thường đưa gia đình về thăm Ngoại. Anh thấy mấy cây xoài trong sân của Ngoại sai trái lắm; mà trái xoài mọc lạ lắm, em!
- Sao mà lạ?
- Nó mọc cách nhánh cây cả đoạn dài bằng “sợi dây” nhỏ xíu, trông xinh lắm!
- Hồi đó gia đình em ở Saigon, em chẳng biết cây cỏ gì cả. Sau khi csVN chiếm miền Nam, tịch thu nhà, đuổi Má và tụi em đi kinh tế mới, ai cũng phải tự túc trồng rau và hoa quả để có thức ăn. Lúc đó em mới thấy cây xoài. Lần đầu tiên thấy cây xoài ra trái, em tự hỏi, tại sao “sợi giây” nhỏ xíu, chỉ “dính” vào cành cây có tí ti mà lại nuôi và giữ được trái xoài?
- Anh chả suy nghĩ gì cả, thấy nó lủng lẳng trông xinh quá, anh nhón gót cắn ngay nơi phần nhòn nhọn, cong cong của trái xoài; cắn hết trái này đến trái khác. Cả nhà không ai biết con gì cắn. Một hôm ông Ngoại rình mà anh không biết. Anh bị bắt tại trận. Đến bây giờ gia đình cũng còn nhắc chuyện ăn cắn xoài.
- Kỷ niệm thời thơ ấu ở quê mình sao mà đẹp và dễ thương quá! Có bao giờ anh nghĩ rằng anh sẽ trở về hay không?
- Về làm gì? Nghe mấy đứa bạn mới theo gia đình vượt biển sang, bảo rằng quê mình bây giờ nghèo lắm, bo bo và củ mì cũng không đủ ăn. Mình về, làm sao sống được?

- Chính vì csVN đưa dân tộc Việt Nam vào giai đoạn “bao cấp” như hiện tại, cho nên, mọi người rất cần người trẻ trở về để “làm một chút gì” cho Quê Hương!
- Khó lắm, Nga ơi! Ở đây, vật chất làm cho con người lệ thuộc vào sản phẩm nhân tạo. Ăn thức ăn nguội, anh bị đau bụng. Muối chích, anh bị nhiễm độc. Sáng thiếu ly cam tươi, anh cảm thấy thiếu sinh lực. Tối không có “dental floss” anh ngại hư răng. Anh không thể sống mà không có máy lạnh, máy sưởi!
- Anh từ đâu tới? Xã hội này có chấp nhận anh như một người da trắng mắt xanh hay không? Cuộc sống cho anh nhiều tiện ích. Nhưng, làm thế nào anh có thể tìm được kỷ niệm ngọc ngà như bên vườn xoài của Ngoại? Nơi đây chỉ như một buổi dạ vũ sang trọng, mình vui chơi rồi về. Vùng đất nghèo nàn, cần cỗi, thấm nhiều máu, nước mắt và vết tích của bom đạn – nơi anh đã chào đời – chính là nhà, cần anh chăm nom, vun xới.
- Anh biết Nga suy luận đúng. Nhưng từ ngày lớn lên cho đến khi quen em, chưa một lần anh nghe ai đề cập đến những điều cao cả như em thường nói với anh. Chưa bao giờ anh nghe Bố Mẹ đề cập đến trách nhiệm và bổn phận của người trai trong thời loạn. Bố Mẹ chỉ muốn anh học giỏi, ra trường, kiếm được việc làm tốt. Riêng em, em muốn hướng anh theo con đường cao cả của anh Huân, đúng không?
- Chỉ đúng một phần. Ngày ở kinh tế mới, anh Huân còn quá trẻ và anh Huân không có bất cứ điều kiện tối thiểu nào để thực hiện lý tưởng cao cả của anh ấy. Anh Huân cùng một nhóm thanh niên trong ấp phải gia nhập tổ chức Phục Quốc của Hải Quân thiếu tá Đặng Hữu Thân. Sau khi thiếu tá Thân bị csVN xử tử tại trại tù A-30, không ai biết được số phận của anh Huân và những người hùng trẻ tuổi đó!
- Nhóm thanh niên đó quả là người hùng!
- Mỗi người mỗi hoàn cảnh. Với năng khiếu của anh, anh không cần phải dấn thân vào con đường khổ hạnh, đầy chông gai và bất trắc như anh Huân. Từ vùng đất phồn hoa này, anh vẫn có thể khởi động và cổ xúy tinh thần yêu nước trong lớp người trẻ hôm nay.

Im lặng. Một chốc sau, Nga tiếp:

- Từ nay, những lúc rảnh rỗi, anh nên nghe nhạc của miền Nam Việt Nam, trước 1975. Nghe những bản dân ca, những câu hát ru em, những điệu hò lơ lửng, những tình khúc về Lính, anh sẽ thấy hồn tính của dân tộc trong ấy; rồi anh sẽ nhận biết, từ ngõ gác sâu thẳm trong tiềm thức, mối tình cảm thiêng liêng, thánh thiện được nảy sinh và vun bồi. Tình cảm ấy chính là tình Quê Hương, tình dân tộc.
- Anh chỉ tiếc rằng từ nhỏ đến giờ, Bố Mẹ anh chưa bao giờ đề cập đến những điều cao cả như em nói.
- Bố Mẹ anh, Ba Má em và đa số người miền Nam Việt Nam – dù đã bị csVN cướp đoạt tất cả rồi đầy đi Kinh tế mới – cũng chưa bao giờ dạy con nuôi cảm thù. Ngược lại, lúc nào người csVN cũng nuôi và truyền cảm thù bằng cách giáo dục học trò như thế này: *“Một anh bộ đội bắn chết 5 lính Ngụy. Hai du kích gái hạ sát 9 tên Mỹ. Hỏi có bao nhiêu Mỹ Ngụy bị quân cụ Hồ giết?”*
- Làm gì có thứ giáo dục quái đản như thế?
- Lối giáo dục quái đản ấy do người csVN “nhồi” vào đầu dân Việt đó!

Nga dứt câu vừa khi Phong dừng xe cách nhà của Nga một khoảng ngắn – để gia đình của Nga không biết được sự liên hệ mật thiết giữa Nga và chàng. Nga tiếp:

- Anh nhớ cho ban hợp ca đợt kỷ lại bài Việt Nam Việt Nam và anh cũng nhớ tập bài Kỷ Vật Cho Em để sẵn sàng cho buổi Đại Hội Liên Trường, nha!
- Yes, “sir”!

Nga cười. Phong chu môi, nhìn Nga đóng cửa xe. Bất ngờ Nga nói lớn:

- Chết! Anh chạy đi! Xe Ba em sau xe anh kia!

Phong chưa kịp phản ứng, Ba của Nga mở cửa xe, bước nhanh đến bên Nga, gằn giọng:

- Đi về ngay!

Xoay sang Phong, Ba tiếp:

- Cấm cậu giao thiệp với con tôi. Cậu nghe rõ chưa?

Phong uất, nhấn “chân ga”, chiếc xe lao nhanh về phía trước. Về đến nhà, Phong lặt tay lái, xe “ùi” sập cồng sất và trụ gạch nơi “driveway” của Bố Mẹ.

Trong những lời đay nghiến của Bố Mẹ, Phong chỉ nhớ một câu của Bố:

- Mày là một thằng vô trách nhiệm. Mày chỉ biết vui chơi, đua đòi với bạn bè, không giúp ích gì cho gia đình. Từ cái sân, cọng cỏ, tấm thảm, phòng ngủ, v...v...đều do ông bà già này dọn dẹp. Tao rất buồn và thất vọng! Ngày trước, thanh niên miền Nam Việt Nam, đổ Trung Học hoặc tú tài I xong là vào Trường Sĩ Quan Thủ Đức; đổ tú tài II, vào Hải Quân, Không Quân hoặc Trường Võ Bị Dalat. Sau vài

năm, họ ra trường, trách nhiệm đè nặng vai. Ngày đêm họ đối mặt với csVN để bảo vệ miền Nam chứ đâu có “nhong nhong” như mày. Những chuyện nhỏ trong nhà mày còn vô tâm như thế, làm thế nào mày làm được việc lớn?

Phong vùng vằng đi về phòng. Vui mặt vào gối, Phong cảm thấy hoang mang và tức giận. Những lời của Bố – cũng như những lời của Nga lúc chiều – đã giáng những nhát rất nặng vào tự ái của Phong. Phong biết Bố và Nga nói đúng. Nhưng, tại sao Bố không nói những điều đó khi Phong và các em còn bé? **Tại sao không ai vạch cho chàng một hướng đi? Bố Mẹ chỉ biết lo làm “đầu tắt mặt tối” để Phong và các em có cuộc sống phủ phê về vật chất; nhưng về tinh thần thì... tâm hồn của Phong và các em chỉ là những khoảng trống mênh mông! Đã ai vẽ vào những khoảng trống ấy một hướng đi – dù bằng nét vẽ đơn sơ, lập dị hoặc cầu kỳ? Những việc lớn mà Bố nói là việc gì? Phong chỉ hiểu lơ mờ về chiến tranh Việt Nam. Phong cũng nghe loáng thoáng về Kháng Chiến Việt Nam vừa được thành lập. Nhưng, Phong nghĩ, đó là trách nhiệm của... ai đó chứ đâu phải của chàng!**

Đang buồn nản, Phong chợt nghe giọng đầy lo âu của Mẹ:

- Ờ, Phong! Sao lại nằm vui như thế, con? Đi tắm rồi ra ăn cơm! Bố giận thì Bố nói thế chứ có gì đâu mà con buồn!

Biết lỗi của mình, Phong ngồi dậy, lẳng lẽ đi vào nhà tắm. Tắm xong, khi chải tóc trước gương, Phong chợt nghe tiếng Guitar từ sân sau. Phong thờ dãi. Khi nào cũng vậy, có điều gì buồn, khó nghĩ, Bố cũng ôm Guitar “tùng tung” để tìm sự tĩnh lặng cho tâm hồn. Lắng nghe một chốc, Phong nhận ra Bố không đàn nhạc tình cảm như mọi khi mà Bố đang đàn một nhạc khúc vui. Ô, Bố lại hát nữa! Phong muốn nhân lúc Bố vui, chàng sẽ xin lỗi Bố về tai nạn do chàng gây ra.

Đẩy cửa “patio”, bước ra, Phong nhận được nụ cười tha thứ của Bố và Mẹ. Phong ngồi cạnh Mẹ, lắng nghe Bố hát. Hát xong, Bố hỏi:

- Sao, Phong? Bài Việt Nam Việt Nam, ban hợp ca “của con” thuộc lời và hát đúng nhịp, sẵn sàng để trình diễn chưa?
- Dạ, xong cả rồi.
- Tốt!
- Bố à! Lúc này Bố hát bài gì lạ quá, con chưa bao giờ được nghe.
- Bài này – tựa là Nhân Dân Cách Mạng Việt Nam của Hùng Lĩnh – Bố đang tập theo “cassette” Bố mượn của người bạn.
- Sao hôm trước Bố không dạy chúng con bài này mà Bố lại dạy bài Việt Nam Việt Nam?
- A! Bài này, vì lâu quá, Bố quên; còn bài Việt Nam Việt Nam, Bố thuộc.
- Bố à! Tuy không hiểu rõ lời ca, con vẫn thích bài này hơn; vì âm hưởng của bài này có vẻ thô thúc, kích động nhiều đó, Bố?
- Thật ra, khi nghe lại bài Nhân Dân Cách Mạng Việt Nam, Bố nhận thấy lời ca của bài này thể hiện được tất cả niềm kỳ vọng của người miền Nam Việt Nam. Bố nghĩ con nên tập cho các bạn bài này thay cho bài Việt Nam Việt Nam.
- Đây là đêm văn nghệ liên trường – gồm nhiều trường đại học tại Texas – chúng con phải cố gắng để có những tiết mục khác lạ, thích hợp phần nào với thời sự, Bố ạ!
- Rồi, tỳ nữa, ăn cơm xong, Bố chép bài ấy ra “notes” cho con.

Màn vừa kéo lên, Ban Hợp Ca và Phong đều cúi đầu chào quan khách trong tiếng vỗ tay vang dội. Tiếng vỗ tay vừa dịu xuống, Phong nói vào “micro”:

- Kính thưa quý khán giả, Ban Hợp Ca trường Đại Học Houston xin trân trọng kính chào quý vị.

Tiếng vỗ tay lại vang lên. Phong tiếp:

- Kính thưa quý vị, lúc này, khi quý vị vào cửa, ban tổ chức đã trao tận tay mỗi vị một tờ giấy màu vàng. Trên tờ giấy đó là lời ca của nhạc khúc Nhân Dân Cách Mạng Việt Nam. Nơi đoạn điệp khúc, có bốn dòng được tô màu đỏ. Xin trân trọng kính mời cả hội trường cùng ca với chúng tôi khi chúng tôi hát đến bốn câu được tô màu. Được không ạ?

Cả hội trường đưa cao tay, reo: “**Yeah!**”.

Quay mặt lại với ban hợp ca, Phong nhìn ban nhạc. Một thoáng im lặng. Phong đưa tay phải lên rồi “gật” mạnh xuống, toàn ban nhạc đồng tấu nhạc khúc Nhân Dân Cách Mạng Việt Nam. Tay trái của Phong hòa vào. Khi âm thanh của ban nhạc đến cuối phân đoạn đầu, Phong phất tay trái về phía ban hợp ca, tức thì, ban hợp ca “bắt” vào:

*“Nhân dân cách mạng Việt Nam
Vùng đứng lên cùng thế giới,
Vai chen vai bên nhau
Mưu cuộc giải phóng giống nòi.
Hận thù bọn Việt cộng,
Đã cướp mất lẽ sống
Và đày đọa dày xéo non sông.
Đồng bào Việt Nam!
Đứng lên cùng thế giới. (Cả hội trường đáp)*

*Đồng bào Việt Nam!
Đấu tranh và kiến quốc! (Cả hội trường đáp)*

*Núi sông sẽ trở về tay nhân dân,
Bắc Nam Trung đồng lòng kết đoàn...
... Tự quyết lấy đi thời!
Đường sống tiến lên đi!
Tiến lên, dân tộc Việt Nam!”*

Phong dừng tay, cùng ban hợp ca cúi chào trong khi cả hội trường đứng lên. Tiếng vỗ tay vang dội cả hội trường. Màn khép lại. Nga bước vội ra sân khấu. Vừa đưa hai tay về phía trước – trong tư thế sẵn sàng “hug” Phong – Nga vừa reo vui:

- Phong! I love you. I'm so proud of you!

Phong xúc động tột cùng, dang rộng vòng tay. Nga và Phong tựa đầu lên vai nhau trong ánh nhìn trìu mến của các bạn cùng thế hệ di tản...

DIỆP MỸ LINH

<https://www.diepmylinh.com/>

*.- Truyện ngắn này được viết từ cuối thập niên 70 – thời computer chưa có tiếng Việt – vừa được đánh máy lại.